

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Diumenge 27 de Novembre de 1898

Núm. 3.764

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 4
En provincies trimestre 5'50
Extranger y Ultramar 7
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals
llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una
acceptació general, son les millors
probas pera demostrar que l'

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per cró-
nica y rebelde que sia tota classe de

TÓS

La que paga més
contribució de la pro-
vincia.

Ceps americans

Hort de D. PAU ABELLÓ (prop de la carretera de Tarragona)

ARRELATS SUPERIORS.—PREUS VENTATJOSOS.—AUTENTICITAT GARANTIDA.

Pera tractar, al mateix hort ó a casa del propietari, carrer del Roser, núm. 4.

CREMA LACTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Il·ltre. Academia Médica Farmacéutica
de Barcelona.

Eficacment recomenada pera augmentar la llet a las Mares de familia, en cuants cas-
sos s' hagi retirat per disgust, fluxetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar a sos
fills durant lo temps de la lactancia.

Dipòsit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

Miseria

De nou a deu del vespre ja se sabia: seguit per un
be de Deu de quitzalla de per aquells encontorns, com
pareixia l' home tot xano-xano borratxo com una sopa,
y apa, aquí cáyeh aquí m' aixeco, ara cantant, ara
dihent quatre bestiesas, entrava dins l' escala de casa
seva com si tal cosa.

Eran moltes las vegades que al probar d' enfilarse
escalas amunt se trobava faltat del equilibri necessari
y allavors, apoyantse a la paret, se deixava anar poch
á poch sobre l' replà fins que la seva dona, avisada
per algún vehí ó per l' escándol que desde dalt sentia,
baixava junt ab dos fillets que tenian, pera recullir-lo y
ajudar-lo.

Avans de que la cosa acabés aixís, la canalla, com
es natural, hi feya la seva brometa, broma que alguna
vegada resultava no massa de bon esser, pero que ell
soportava resignat, perque en mlty de tot, las sevas
borratxeras, si be eran esvalotadas, per altra part eran
quietas, ja que passés lo que passés no feya may mal
á ningú.

No era massa jove, y l' seu posat, quan estava seré,
era l' d' un home sense malícia. Quan lo vi l' domina-
va tenia l' aspecte d' un verdader beneyt, sense pena ni
gloria. Vivía en la miseria mes gran que poguen ima-
ginarvos; casi may treballava y si per etzar ho feya,
era cosa de poch jornal, perque havent vingut del
terros essentne ja molt gran, s' havia criat com sol
dirse sens ofici ni benefici.

La seva dona era una verdadera víctima; los dos
noyets no cal dirho. Quantas vegadas á no esser de
caritat d' algun vehí compassiu no haurían tastat res
en tot lo dia! Al principi la pobre semblá avergonyir-
sen, pero més tart, una volta bregada en demostrar las
miserias que passava, ja no l' hi feya tan d' escrípol.
Lo mal va esser que quan ella hi estigué acostuma-
da los demés varen cansarsen.

Sempre sol passar aixís; pero veja, no durá gayre,
ja que l' Vicens ab los escándols que las sevas borrat-
xeras promovien, no triga molt en donarse a coneyter
la compassió de personas més elevadas que no las del
vehinat, y aqueixas, un cop enteradas de tot, varen

correr més que depressa á fi de deturar los estra-
gos que semblavan amenassar aquella pobre familia.
L' alcalde fou qui s' empenyé la cosa ab mes empe-
nyo, tant, que no trigaren pas cap setmana en rebre
la visita d' una d' aquestas associacions religiosas,
amparo dels desvalguts, segons ellas, y una volta rea-
lizada, l' aspecte d' aquella casa mudá per complet.

Lo cambi fou gran y soptat. Vestits per ells y las
criaturas, lo suficient per caldo cada dia, flassadas y
l lensols per abrigarse, fins algun moble necessari; en
una paraula, tot quant los feya menester.

Ell per aixó com si res, continuava lo de sempre y
borratxo com lo primer.

Varen probar de donarli algun empleo, pero cá; á
travallar si que no era pas fácil que li acostumessin.
Lá caritat, ab tot y veure que no s' reportava, no cedía
gens ni mica, al contrari, com més anava més gran y
més espléndida.

Aixó sí, ab lo que no hagueren de pregarlo gayre,
fou en fer-lo anar á missa cada festa de precepte: aixó
al principi, que més tart, casi cada dia, y confessar y
combregar al menos una vegada al mes. Que no ho
feya ab vera devoció, prou que se li veya, lo gran que
era que hi anés. Lo que deyan ells: tot es comensar,
la cuestió que hi vagi, després ja será altra cosa.

Per la canalla varen procurarli un colégi de jus-
tias; y á la seva dona la ocuparen en rentar la roba de
quatre casas bonás, á fi de que s' tregués un jornal
que li bastés per cubrir las primeras necessitats.

Posets ja en aqueix terreno, no feyan ni de ben
lluny la llástima d' avans. Més de quatre pobres tra-
vallant y tot s' hi haguessin pogut portar com ells se
portavan!

Algun amic l' aconsellava ab l' intent de que po-
gués aprofitarse de la sort que li havia vingut á sobre,
pero ell si se l' escoltava era tot lo més que feya.

Quan menos—li deyan—procura ser més ayment
de la familia.

Peró ni aixó.
Si alguna vegada un d' ells estava malalt, ben poch
se'n preocupava. La caritat dels altres ja feya tot
quant era menester en cuydados y medicinas.

Lo més hó era que quan passavan algun tráfic

aixís, la seva dona no l' trobava may de menos, y no
perque ja hi estés avesada, sino perque desde que la
protecció va treurels de la miseria en que s' trobavan,
va semblar trencarse aquell llas de compassió que feya
viurels l' un pel altre. Per aixó quan molts deyan «no
ls falta res» no pensavan que moralment, era lo prin-
cipal que ls feya falta.

Pero la caritat s' aturá aquí, y lo que per ella s'
havia perdut, era feyna per altres l' arreglarho.

Lo que vos he comptat no es un cas estrany ique
ha de ser! quadros com aquest á cada pas ne trobem á
mils y fins si voleu de més repugnants encara, si ho
he fet no es per ell per sí sol, es pel contrast que pre-
sentava ab un altre de més horrorós y molt més digne
de llástima.

Jo per lo menos m' esgarrifo al pensar que quan
aquellas senyoras caritativas, afanyosas de millorar la
passavan per devant del tercer y no sentían lo plany
d' un altre que s' anava morint poch-á-poch pero en
en silenci, faltada de salut y de treball... niu de cossos
cor-secats per la miseria y ánimas desvalgudas per la
indiferencia... allí hi havia la verdadera miseria, un
pobre home, honrat, treballador, á qui la desgracia no
deixá may pero que sempre procurá amagar als ulls
dels altres, potser per aqueix escrípol que n' dihem
dignitat quan se demostra ab enteresa.

També tenia fills y esposa, un d' ells molt malalt y
sense esperansas de vida.... La escena que tapava
aquella porta, casi sempre mitj oberta, com si esperés
á que la compassió hi portés lo consol que hi feya falta,
era de lo més horrorós que poguen imaginarvos.

Y no obstant ningú l' veya; los planys potser per
lo molt débils ningú ls sentia.... La caritat passava de
llarch.... no n' sabia res. Aquell home no s' emborral-
lava....

A. S. VILAPLANA.

Papers y cartas

A mon amic l' inspirat
poeta Guillem Torres.

Avuy he volgut fer neteja del calaix hont tota
ma vida he anat guardant los meus papers.

Quina confusió, estava plé á vessar, cartas, ver-
sos, articles, retalls de periódichs, comedias, dibui-
xos.... que se jo.

Tot estava allí barrejat. Algún treball religió he-
santne un altre de profá; front als meus versos, pug
jo, encar que no ho sembli, també n' he fet, los de
l' Apeles Mestres... los d' en Balaguer, es á dir la
germanó, l' igualtat més gran que s' possible dins d'
un calaix.

Quants recorts tancavan aquells papers... Quan-
tas ilustions que l' temps y la experiencia s' han cuy-
dat de mustigar, com la butada del fret vent mustiga
las flors.

Allí es ave representada ma vida; allí hi havia
tots los recorts de ma infantesa.

He volgut fu lejarlos un á un perque junt am lo
que m' semblava hó hi havia barrejat molt de dolent
y he volgut treureho.

també he... valuado en 4.000 duros... A deusieu pietat y parenostres, que ja n' ha passat lo tassador y 'l tira-buquet y fins la batxilleria de las donas.

Valuado en 4.000 duros! Síntesis de la religiositat de la época! Quinta essencia d' una Salve disposada per la duquesa viuda ab assistencia de la plana mayor del partido conservador!

Per qué no s' hi va ab més cuydado en aquestas cosas? Perque aquesta trista prosa de la vida te d'anar barrejada ab l' ofrena d' una joya á la Mare de Deu?

Perque á la Reyna de cels y terra se li te de retreure 'l valor de lo que se li dona?

Senzillament perque á la iglesia del Pilar no s' hi anava á dir una Salve: perque la plana mayor del partido conservador anava á fer un acte; perque no anava á resarforacions per l' ánima del que en vida la omplia d' honors y de sous y deixá prou estela en la política espanyola pera fer assignar á donya Joaquina, fins després de mort, un disbarat de mils pessetas cada any, després d' haver cobrat duro sobre duro ó, més ben dit, dobleta sobre dobleta, tota la feyna que va fer en vida y que se li hauria pogut pagar á doble preu si no la hagués may comensada.

Durant lo més próxim passat s' han efectuat en aquesta provincia 589 redempcions á metálich d' altres tants minyons pertencients al actual reemplaç y altres anteriors.

La Diputació provincial ha acordat senyalar lo dia 30 de Desembre próxim pera la celebració de la subasta de las obras del trós tercer de la carretera d' Amposta á Vinallop, baix lo tipo de 48.075'04 pessetas.

L' «Unió Catalanista» nos ha enviat un plech d' exemplars del darrer manifest que ha dirigit Al poble català.

Com en nostre número d' ahir publicarem tan important document, deixém d' encaixarlo en lo present número.

Segueix lo temps més variable de lo que s' pot imaginar.

Ahir á estones lluhí 'l sol, y hi hágué moments en que no s' oviraba per arreu senyals de pluja.

Donchs aixó no obstant, á dos quarts de cinch de la tarde se desencadená un fort aire de la banda de tramontana que tot seguit nos regalá un fort ruixet.

Comunican de Cádiz donant compte d' haverse firmat la escriptura pera la constitució d' una societat constructora naval espanyola á fi d' explotar los talleres de Murguía ab la cooperació de la Maquinista Terrestre y Marítima, de Barcelona, de la fábrica de canons de Plasencia y d' una casa inglesa.

Circular de la Secció provincial de Plagas del Camp.—Aquesta Secció, en sessió del dia 7 del corrent, ha acordat distribuir gratuítament, als viticultors de la provincia que ho sollicitin, las següents varietats de ceps americans dels vivers que té á son càrrech:

Barbats: Riparia Gloria, id. Raymond, id. Grand Glabre, Gamay Condere; Rupestris del Lot, id. Guirand, id. Gauzin, id. Forward, id. Violáceo, id. fulla petita, id. Martin; Aramond X Rupestris Gauzin número 2; Berlandieri.

Estaquillas: Riparia Glarie, id. Raymond, id. Grand Glabre, id. Tormentosa, id. Cinerca; Gamay Condere. Riparia X Rupestris Millardet 101^a Aramond X Rupestris Gauzin, núm. 2, Solonis, Jacquez, Berlandieri.

Rupestris de Lot, id. port de Taylor, id. Guirand, id. tipo, id. Martin, id. Forward, id. fulla petita, idem Gauzin.

Las demandas deurán ferse dintre 'l plasso de 15 dias, á comptar desde la publicació de la present circular en lo B. O. enviant una nota á la Secretaria d' aquesta Secció expressant respectivament lo número y varietat de las estaquillas y barbats que sollicitin.

Terminat lo plasso mentat se farà per la Secretaria per parts iguals entre 'ls sollicitants dels ceps existents en los vivers y s' publicarà la oportuna circular á fi de que 'ls interessats puguin retirar los llots que 'ls hagin correspost.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferents especies, puja á pessetas 1548'04.

Cinematógrafo Lumière, situat en lo carrer Llovera, (Padró), 49.—Funció tots los dias de las 5 de la tarde á las 12 de la nit.—Entrada general 20 céntims, preferència 30; se cambian vistas diàriament.

Secció oficial

Registre civil
del dia 25 de Novembre de 1898

Naixements
Cap.

Matrimonis
Cap.

Defuncions
Eudald Casas Plaza, 4 mesos, 1.^a del Roser 14.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Facundo.
Sant de demà.—Sant Gregori.

Secció comercial

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27
Cotissació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d' ahir.

Interior	53'20	Cubas del 86	51'25
Exterior		Cubas del 90	42'50
Colonial		Aduanas	83'50
Norts	24'50	Ob. 5 0,0 Almansa	77'50
Fransas	26'40	Id. 3 0,0 Fransa	40'62
Filipinas	57'		

PARIS
Exterior 42'10 Norts

GIROS
París 40'25 Londres 35'45

Se reben órdes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotissables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	53'05	Aduanas	85'50
Exterior		Norts	24'50
Amortissable		Fransas	26'40
Cubas 1896	51'		
Cubas 1890	42'12	Obs. 6 0,0 Fransa	78'
Exterior París	41'95	Id. 3 0,0	40'62

GIROS
París 40'25 Londres 35'45

Cambis corrents

en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de Comers de la mateixa.

Londres	à 90 dias fetxa.		
	à 8 dias vista.		
París	à 8 dias		
Marsella	à 8 dias		

VALORS LOCALS

ACCIONS	Ptas.	Ptas.	OPER.
Gas Reusense.		750	
Industrial Farinera	500		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	475	500	100
Manufacturera de Algodón			
Companyia Reusense de Transvias			
Companyia Reusense de Transvias privilegiadas de cinch per 100		200	

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 25.

De Bergen y esc. en 16 dias v. noruech «Modesta», de 317 ts., ab bacallá, consignat als senyors viu-da y nebot de P. Ferrer y Mary.

Despatcadas

Pera Mónaco g. italiana «Costanzo Tita», ab ví.
Pera Barcelona v. noruech «Modesta» ab tranzit.
Pera Port Vendres pol. gol. francesa «Jeune Lucienne», ab ví.

Anuncis particulars

ESCORIAS THOMAS.
Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vila Bou) 12.

Convocatoria

IMPOST SOBRE 'LS CARRETS-TARTANAS

Se convoca á una reunió que se celebrará avuy diumenge á las quatre de la tarde en la Cambra de Comers, Arrabal de Sant Pere núm. 47, als senyors que posseheixen carrets-tartanas pera tractar del impost sobre 'ls mateixos.—*Varis propietaris de carrets-tartanas.*

Als Herniats (TRENCATS)

Constituheix una gran equivocació la que sufren la majoria dels herniats (trencats) al creure que qualsevol braguer comprat al etzar es suficient pera retenir y fins curar las hernias, essent aquest error causa de moltas complicacions.

Per qui correspongui, no deuria permetres lo cinisme de certs mercaders d' ofici que, ab lo major descaro, se titulan «ortopedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap títul que justifiqui sa competencia, y, no obstant tenen lo «desahogó» d' anunciar en los periódichs la curació radical de dita malaltia, qual mecanisme desconeixen en absolut.

A las mares

Avans de sacrificar á vostres fills ab vendatge brut, incòmodo y perillós, consulteu ab vostre metje y ab seguritat os dirá que pera la curació de las hernias de vestres fillets, lo remey més prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragueret de «cautchouch» ab resort.

«Tirants Omoplátics» pera corretgir la «cargazón» d' espatllas.

«Faixas hipogástricas» pera corretgir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgia especialista en lo tractament de las hernias, ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausells de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TALONARIS

pera la rifa de Nadal
Se venen en la impremta d' aquest diari.

Saló de perruqueria DE ROSENDO LLAGOSTERA

Carrer Llovera (Padró), 6, pral.—Reus.
Lo dueño d' aquest establiment se complau en oferir sos serveys al públich.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companyia comich-dramática de don Wenceslao Bueno.

Funcions pera avuy.—Tarde: lo grandió melodrama en cinch actes titulat «El soldado de San Marcial».—A dos quarts de 4.

Nit: 9.^a d' abono de la 3.^a série.—Se posará en escena l' aplaudit drama en tres actes titulat «Angel» y 'l juguet cómich en un acte «La cuerda floja».—En los intermedis l' aplaudit Sexteto tocará escullidas pessas.

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al país 2.
A tres quarts de nou.

ABONO

Se'n obra un de 38 funcions, que comensará 'l 29 del corrent, dividit en 4 séries, la 1.^a de 8 funcions y las tres restants de 10, baix los preus y condicions del anterior y següents:

	Preu per 8 funcions	Preu per 10 funcions
	Pessetas	Pessetas
Palcos proscenios plateas ab 4 entradas	80	100
Idem id. principals ab 4 id.	64	80
Idem id. segon ab 4 id.	48	60
Idem plateas ab 4 id.	60	75
Idem principals ab 4 id.	52	65
Idem segons ab 4 id.	32	40
Silló ab entrada	8	10
Llunetas de segon pis ab entrada	5 60	7

Reus 24 Novembre 1898.—La Empress.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Píldoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font
(FARMACEUTIC)

Demaneulas tots los que tinguén tós en c aisevol
Farmacia encara aquells que no hagin conseguit
alivi ab cap altre de tots los acreditats especi-
fichs coneguts, tota vegada que ellas cons-
tituheixen un preciós medicament pera
combatrela.

Preu 1 pesseta capsas

Nota -Se envian per correu certi-
ficadas sens augment de preu
als pobles ahont no hi hagi
farmacia sempre que 's
demanin duas capsas.

FARMACIA CENTRAL

ESpanyola

Pelayo, 42

Barña.

Caramelos Pectorals

DEL

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aerea, disminuixen y fluidifican la biscoitat del moçh bronquial, facilitan la expectoració, treuen la Tos y aumantan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficas pera combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crónich, sech y espasmódich, Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment totas las afeccions de las vías respiratorias. Se compon d'estimulants vegetals, sense que en sa preparació s'emplehin narcóticos ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en qualreволь cantidad mateix per los noyet que per las personas majors.

Son bon sabor, fa sian presos fins ab avidés per los noys á quins es tan difícil ferlos hi pendre medicaments.

A cada capsas acompanya un prospecte.

Dipòsits en totas las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 80 - REUS.

Demanis en totas las Farmacias de la provincia

Preu de la capsas 6 rals

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», setmanari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L' Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veü de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veü del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskalzale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Novembre de 1898

Linea directa para el Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament para Montevideo y Buenos Aires los magnífichs y rapiis vapors francesos

lo dia de Novembre lo vapor "Provençe"
lo dia de "Espagne"

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia 26 de Novembre para Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires lo grandió y acreditat vapor francés

FRANCE

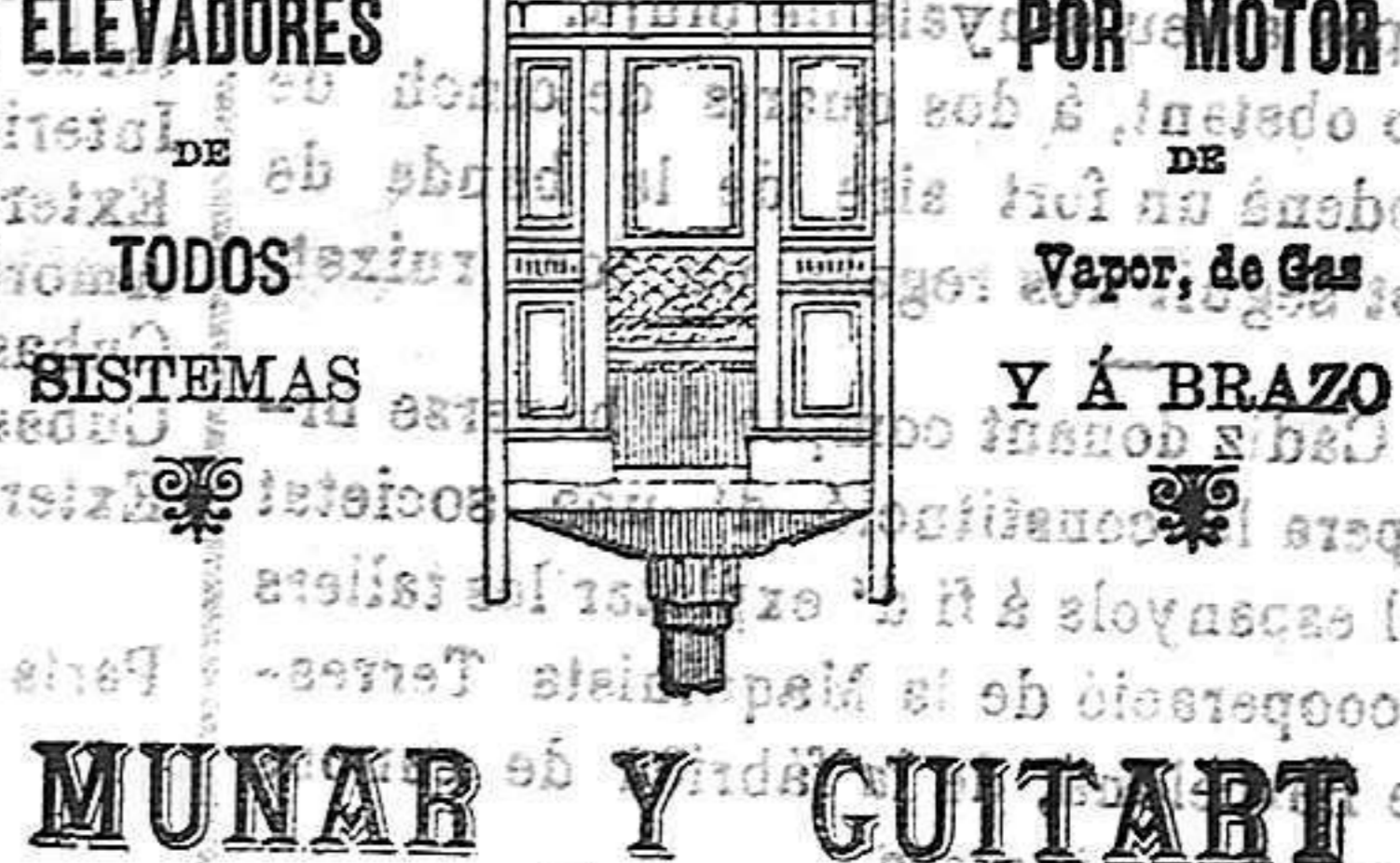
Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA-CARGAS Y MONTA-PLATOS

APARATOS MOVIDOS
ELEVADORES POR MOTOR
DE Vapor, de Gas
Y A BRAZO
TODOS SISTEMAS



MUNAR Y GUITART

INGENIEROS Y ARQUITECTOS
LIBERTAD, 1, MADRID
La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostatíco, funiculares, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, á brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADO FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS SOLUBLES AL CITRAT Sulfat de POTASSA, CLORURO DE POTASSA



SALS CALZINADAS RICAS EN Sulfat de POTASSA
KALINITA, ETC.

Lo més económic, lo més eficas, lo mes durader. baix garantía del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D'EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre el empleo

A D. OTTO MEDEM.--VALENCIA